

Солодовник Т.О., Ігнатенко К.Є.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

**ОСОБЛИВОСІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ НА ПРИКЛАДИ
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗКЛАДІВ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ**

Сучасні суспільства переживають складні трансформаційні процеси, пов'язані з новим етапом розвитку цивілізації. Соціологи у зв'язку з цим свідчать про п'ять основних принципів, що визначають своєрідність «сучасності»: індивідуалізм, диференціацію, раціональність (з її апофеозом розуму), економізм та експансивність. Ці принципи відображають можливості й обмеження особистості в сучасному світі та окреслюють контури середовища, яке висуває особливі вимоги до індивіда і має форму виклику. Одним із найважливіших проявів цього виклику, що безпосередньо стосується всіх соціальних суб'єктів, які навчаються у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації, є формування гуманітарно-технічної еліти. Для України зазначене питання має особливе значення, оскільки в умовах трансформаційних змін сучасного українського соціального простору проблеми формування сучасної еліти і розвитку інтелектуального потенціалу суспільства значно загострюються. Сьогодні ми спостерігаємо дефіцит інтелекту в різних сферах суспільного життя, його низьку затребуваність. Поряд із цим, концептуальні розробки щодо потенціалу інтелектуальної еліти серед студентів мають несистемний, нарізний характер, що обмежує пошук наукових та практичних рішень шляхів розвитку

інтелектуального потенціалу українського суспільства. У рамках цього напрямку досліджень важливим вбачається акцентування уваги на нових рушійних силах життєдіяльності сучасних суспільств – знаннях, інформації, інтелекті, які визначають не тільки особливості цих суспільств, а й потенціал їх розвитку. У даному випадку особливий інтерес становлять саме інтелектуальні процеси в середовищі сучасної еліти на прикладі розвитку студентів гуманітарно-технічного напрямку.

Головними питаннями які потрібно уважно вивчити, це:

- Визначити систему базових характеристик сучасних студентів вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації та виокремити чинники, що безпосередньо впливають на їх розвиток.
- На основі аналізу теоретико-методологічних основ вивчення трансформації сучасних суспільств та їх соціальної структури виявити ключові чинники їх структурування.
- Здійснити концептуалізацію особливості діяльності та потенціалу сучасної національної гуманітарно-технічної еліти за допомогою її базових характеристик і функцій.
- Виявити базові характеристики та потенціал студентської еліти України.
- Визначити характер і механізми впливу освіти на процес формування інтелектуальної еліти серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, у тому числі в умовах глобалізації освіти.

Для вирішення поставлених у дослідженні завдань потрібно використовувати загальнонаукові методи (аналізу і синтезу, логічного узагальнення, індукції і дедукції, систематизації, порівняльного аналізу), а також конкретно психолого-соціологічні: аналіз документів; анкетування (для вивчення когнітивних, емоційних вольових компонентів свідомості суб'єктів освітнього простору, а також представників інтелектуальної еліти України серед студентів); глибинні

інтерв'ю (для опису специфіки самоідентифікації і життєдіяльності української інтелектуальної еліти). Наукова новизна можливих результатів може полягати у вирішенні комплексної наукової проблеми – визначенні та характеристики рушійних сил та механізмів розвитку інтелектуального потенціалу сучасного українського студентства вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, зокрема в концептуалізації феномену розкриття потенціалу сучасної гуманітарно-технічної еліти. Принципове значення результатів дослідження мають для формування політики щодо розвитку інтелектуального потенціалу українського студентства.

Теоретичними висновками суб'єктивного дослідження можна назвати наступне, що сучасний стан студентства вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації можна розглядати як новий цивілізаційний виток, як своєрідну відповідь на виклик сьогоденності. Такий виклик з'являється, всеосяжним і торкається інтересів усіх дійових осіб соціально-психологічного поля. Максимальним потенціалом у пошуку адекватних відповідей на даний виклик володіє інтелектуальна еліта якою є і молодь серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. Розширення її можливостей у сучасних умовах пов'язане із формуванням постіндустріального суспільства, інтелекту, де значні переваги отримують ті суб'єкти, які продукують інтелектуальний потенціал і керують ним.

Список літератури:

1. Лэш, К. Восстание элит и предательство демократии [Текст] / К. Лэш; пер. с англ. Дж. Смити, К. Голубович. – М.: Издательство "Логос", Издательство «Прогресс». 2002. – 224 с.

2. Зязюн, І. А. Духовна еліта у суспільстві: інтелігентність і громадянськість [Текст] / І. А Зязюн. – Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. – 2003. – Вип. 1 (5). – С. 636.

3. Зязюн, І. А. Духовні чинники елітарної особистості: Розвиток особистості в полі культурному освітньому просторі [Текст]: зб. матеріалів / І. А. Зязюн. – Міжнародний конгрес – ІV слов'янські педагогічні читання. – Черкаси: Вид-во ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2005. – С. 15–19.